

Puntaroivan kansalaiskeskustelun menettelyt poliittisten ongelmien ratkaisemisessa

Maija Setälä

Osallistuminen pitkäjänteisessä päätöksenteossa (PALO) –
hanke

Turun yliopisto

maiset@utu.fi

Puntaroivan kansalaiskeskustelun mahdollisuudet poliittisissa ongelmissa

- Puntaroivan kansalaiskeskustelun menettelyt tarjoavat välineitä vaikeiden yhteiskunnallisten ongelmien ratkaisemiseen, viimeaikaisena esimerkkinä:
 - Ilmastonmuutosta koskevat kansallisen tason kansalaiskokoukset (*Citizens' Assembly*) Irlannissa, Iso-Britanniassa, Ranskassa, Saksassa jne.

« Le climat c'est notre santé :
La révolution de la prévention »

Le grand
débat national

• Transition écologique

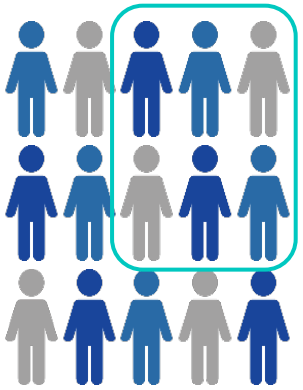
Puntaroivan kansalaiskeskustelun muodot

- Puntaroivan kansalaiskeskustelun eri formaatteja:
 - Pienet: 20+ osallistujaa: kansalaisraadit, suunnittelusolut ja konsensuskonferenssit
 - Suuret: 100+ osallistujaa: kansalaiskokous (*Citizens' Assembly*), deliberatiiviset mielipidetutkimukset (*Deliberative Polling*), G1000
- Yhdistävät menettelytavat:
 - osallistujien valinta satunnaisotannan avulla
 - asiantuntijoiden ja puolestapuhujien kuuleminen
 - eri näkökantojen puntarointi moderoiduissa pienryhmissä
 - puntarointiin perustuva kannanotto (yleensä)

Puntaroivan kansalaiskeskustelun käyttö: missä ja miten?

- Puntaroiva kansalaiskeskustelu tuottava harkittuja ja informoituja näkemyksiä päätöksenteon tueksi
 - eri näkökannat monipuolisesti edustettuina, vuorovaikutus asiantuntijoiden kanssa ja puntaroiva keskustelu
 - muita eroavaisuuksia:
 - käytetäänkö kiintiöintiä
 - kenelle kansalaisfoorumin viesti on suunnattu
- Kansalaiskeskustelun muotoja käytetty runsaasti eri puolilla maailmaa hallinnon eri tasoilla

Miten puntaroiva kansalaiskeskustelu toimii?

1 Kansalaisista valitaan satunnaisotannalla edustava joukko. Usein käytetään kiintiöintiä.

2 Kansalaiset kuulevat riippumattomia asiantuntijoita sekä eri kantojen edustajia sekä esittää kysymyksiä.

3 Kansalaiset keskustelevat ja puntaroivat asiakysymykseen liittyviä väitteitä.

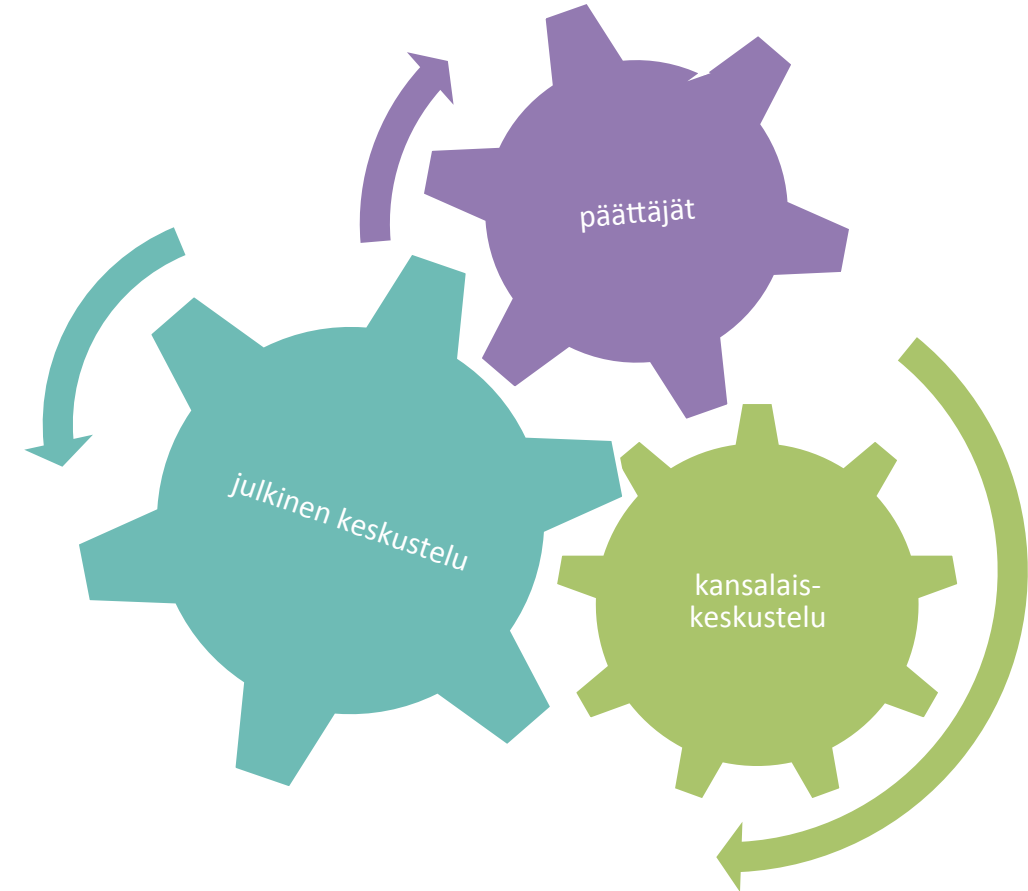
4 Keskustelut tuottavat yhteisen lausuman, joka voi sisältää esimerkiksi tosiasioita, perusteluja, ehdotuksia ja kannanottoja.

5 Lausuma saatetaan tiedoksi päättäjille ja julkistetaan suurelle yleisölle

Puntaroivan kansalaiskeskustelun muodot suhteessa edustukselliseen päätöksentekoon

- Puntaroivan kansalaiskeskustelun tulisi olla hyvin *kytköksissä* edustukselliseen päätöksentekoon ja laajempaan julkiseen keskusteluun
- Käytännössä tämä tarkoittaa:
- A: Kansalaiskeskustelun tuotos tuodaan päättäjien tietoon:
 - päätöksentekijöiden sitoumus vastata
 - päätöksentekijöiden ja kansalaisfoorumin välinen kommunikaatio
 - Päätöksentekijöiden mukanaolo keskustelussa
- B: Kansalaiskeskustelun tuotos käsitellään julkisessa keskustelussa
 - Kansalaisfoorumin medianäkyvyys
 - Argumenttien lähettäminen äänestäjille (esim. CIR)

Puntaroivan kansalaiskeskustelun muodot suhteessa edustukselliseen päätöksentekoon

- Puntaroivaa kansalaiskeskustelua on sovellettu parlamentaarisen päätöksenteon yhteydessä
 - Irlannissa perustuslakikonventio (2011) ja kansalaiskokous (2017) valmistelivat perustuslakiuudistuksia
 - Perustuslakikonventiossa oli mukana myös kansanedustajia.
 - Myös kansalaiskokouksen ehdotukset tulivat kansanedustajien harkittaviksi.

Puntaroivan kansalaiskeskustelun käyttö poliittisten kampanjoiden yhteydessä

- Kansalaisaloitteiden arviointijärjestelmä (*Citizens' Initiative Review, CIR*)
 - Kansalaisraati laatii kaikille äänestäjille jaettavan julkilausuman ennen kansanäänestystä
 - sisältää keskeiset tosiasiat ja argumentit puolesta ja vastaan
 - Tutkimusten mukaan on toiminut luotettuna informaation lähteenä => lisännyt tietoa, edesauttanut eri näkökantojen puntarointia
 - PALO-hankkeen kansalaisraati Mustasaarella helmikuussa 2019
 - Lisätietoja: www.paloresearch.fi

Opetuksia ja lisätietoja

- Puntaroiva kansalaiskeskustelu voi edesauttaa harkitumpaa ja oikeudenmukaisempaa päätöksentekoa.
- Yksi mahdollinen vastaus poliittisten ongelmien monimutkaisuuteen.

